

VALTIONEUVOSTON ASETUS AMPUMA-ASEASETUKSEN MUUTTAMISESTA

1 Tausta

Ampuma-aselain (1/1998) muutoksella x päivänä x kuuta 20xx on pantu täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/853 aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin (91/477/ETY) muuttamisesta (jäljempänä *asedirektiivi*) edellyttämät muutokset.

Ampuma-aselain muutokset aiheuttavat muutostarpeita valtioneuvoston asetukseen ampuma-aseista (145/1998). Ehdotettavat säännösmuutokset annettaisiin ampuma-aselain 2, 25, 42 c, 70 ja 110 §:n ja 119 §:n 1 momentin nojalla.

2 Sisältö

1 a § Ampuma-aseen sarja- tai tunnistenumero

Pykälän toista momenttia muutettaisiin niin, että jos ampuma-aseen osa on sellaisenaan historiallisesti erityisen merkittävä ja merkintä alentaisi ampuma-aseen tai ampuma-aseen osan historiallista arvoa, poliisilaitos voisi antaa aseluvan ilman, että siihen merkitään tunnistenumeroa. Muutos johtuu ampuma-aselain 110 b §:n muutoksesta, jossa säännöstä, jonka mukaan Poliisihallitus voi antaa luvan poiketa velvollisuudesta tehdä merkintä tietyin edellytyksin on tarkennettu asedirektiivin muutoksen johdosta. Mahdollisuus antaa lupa poiketa on muutoksen johdosta sidottu siihen, että ampuma-ase tai ampuma-aseen osa on sellaisenaan historiallisesti erityisen merkittävä ja merkintä alentaisi ampuma-aseen tai ampuma-aseen osan historiallista arvoa.

2 § Deaktivoitu ampuma-ase

Pykälän ensimmäinen momentti poistettaisiin ja sen otsikko muutettaisiin vastaamaan ampuma-aselakiin tehtyjä muutoksia, jotka koskevat deaktivoituja ampuma-aseita. Ampuma-aseissa käytetään termiä deaktivointi pysyvästi ampumakelvottoman sijaan, koska kyseistä termiä käytetään myös asedirektiivissä ja deaktivoitistandarda ja -tekniikoita koskevien yhteisten suuntaviivojen vahvistamisesta sen varmistamiseksi, että deaktivoitunut ampuma-aseet tehdään pysyvästi ampumakelvottomiksi annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2015/2403 (jäljempänä deaktivointiasetus). Ampuma-aselain 2 §:stä on poistettu sen 3 momentti, jonka mukaan pysyvästi ampumakelvottomaksi tehtyä ampuma-asetta ei pidetä ampuma-aseena. Deaktivoitunut aseet ovat asedirektiivin muutoksen mukaan C-luokkaan kuuluvia, eli ilmoituksenvaraisia ampuma-aseita.

3 § Ampuma-aseen ja aseosien hävittäminen

Voimassaollut pykälä koski pysyvästi toimintakelvotonta aseiden osaa. Deaktivointi-asetuksen mukaan deaktivoitimenpiteet koskevat kokonaisia aseita, joten aseiden osan pysyvästi toimintakelvottomaksi tekemisestä ei olisi enää tarpeen säätää erikseen.

Uusi 3 § koskisi ampuma-aseiden ja aseiden osan hävittämistä. Ampuma-aselain 2 §:n mukaan ampuma-aseiden hävittämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Kyseessä on uusi valtuutus. Hävittäminen tapahtuisi luovuttamalla ampuma-ase tai aseiden osa poliisille hävitettäväksi. Poliisi merkitsisi asetietojärjestelmään sen, että ampuma-ase tai aseiden osan on hävitetty. Jos hävittämisen yhteydessä jätettäisiin hävittämättä aseiden osa, merkittäisiin se poliisin asetietojärjestelmään.

10 § Asealan elinkeinoluvan hakeminen

Pykälää tulisi muuttaa, koska asedirektiivin muutoksen johdosta ampuma-aselakiin on lisätty uusia asealan elinkeinoluvan harjoittamisen muotoja. Pykälän 1 momentin 6 kohtaan lisättäisiin viittaus kaupallisesti muutettaviin, vaihdettaviin, vuokrattaviin, välitettaviin, siirrettäviin, vietäviin ja tuotaviin ampuma-aseisiin.

Toiseen momenttiin tehtäisiin tekninen kieliasua koskeva korjaus.

12 § Asealan elinkeinonharjoittajan ilmoittamat yksilöintiedot

Voimassaolevan asetuksen 12 § koskee kaupan harjoittamiseen tai säilyttämiseen oikeutetun ase-elinkeinonharjoittajan velvollisuutta pitää tiedostoa. Ampuma-aselain 25 §:n muutoksella asealan elinkeinonharjoittajan velvollisuus pitää tiedostoa on korvattu pääosin velvollisuudella ilmoittaa yksilöintitiedot poliisin asetietojärjestelmään. Ampuma-aselain 25 §:n muutos tulee voimaan poliisin asetietojärjestelmän valmistuessa maaliskuussa 2020.

Pykälä vastaisi pääosin sisällöltään voimassaolevaa 12 §:ää, sillä ilmoitusvelvoite yksilöintitiedoista koskisi tietyin tarkennuksin niitä samoja tietoja, joista asealan elinkeinonharjoittajan on tullut pitää tiedostoa. Säännöksellä tarkennettaisiin ase-elinkeinonharjoittajalle ampuma-aselain 25 §:ssä säädettyä velvollisuutta ampuma-aseiden, tehokkaan ilma-aseiden, kaasusumuttimen tai aseiden osan yksilöintitietojen ilmoittamiseen poliisin asetietojärjestelmään 10 päivän kuluessa siitä, kun esine on tullut ase-elinkeinonharjoittajan haltuun. Ilmoitus tehtäisiin käyttämällä sähköistä asiointia ja vahvaa tunnistautumista. Ampuma-aselain 25 §:n mukaan asetietojärjestelmään on ilmoitettava myös esineen luovuttajan ja luovutuksensaajan sekä esineen korjaamista tai muuntamista koskevan toimeksiannon antajan nimi.

Ase-elinkeinonharjoittajan olisi ilmoitettava poliisin asetietojärjestelmään hankittujen, valmistettujen, korjattavien, muunnettavien tai säilytettävien ampuma-aseiden, tehokkaiden ilma-aseiden ja aseiden osien osalta niiden yksilöintitiedot. Ampuma-aseiden osalta ilmoitettavia tietoja olisivat lukumäärä, tyyppi, toimintatapa ja kaliiperi, tiedossa oleva valmistus- tai täydennysmerkintä, sarja- tai tunnistenumero, tehtaan merkki, sekä malli tai mallinumero.

Tehokkaiden ilma-aseiden osalta ilmoitettaisiin hankittujen, säilytettävien, valmistettujen, korjattavien, muunnettavien tai luovutettujen tehokkaiden ilma-aseiden lukumäärä, piipun pienin sisähalkaisija sekä tiedossa oleva valmistus- tai täydennysmerkintä, sarja- tai tunnistenumero, tehtaan merkki sekä malli tai mallinumero.

Aseen osien osalta elinkeinonharjoittajan tulisi ilmoittaa hankittujen, valmistettujen, korjattavien, muunnettavien tai säilytettävien aseiden osien lukumäärä, laji, piipun tai putken kaliiperi, aseiden osassa oleva valmistus- tai täydennysmerkintä sekä tiedossa oleva tehtaan merkki, malli tai mallinumero ja sarjanumero.

Elinkeinonharjoittajan tulisi ilmoittaa myös patruunavarastoja ja kaasusumuttimia koskevat tiedot asetietojärjestelmään. Patruunavarastojen osalta ilmoitettavia tietoja olisivat hankittujen, valmistettujen tai säilytettävien patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten määrä, laji ja kaliiperi. On huomattava, että ampuma-aselain mukaisesti patruunavarastoja koskevien tietojen ilmoitusvelvoitteen sijaan asealan elinkeinonharjoittaja voisi pitää tiedostoa patruunavarastoista.

Kaasusumuttimien osalta ilmoitettavia tietoja olisivat hankittujen, valmistettujen, korjattavien, muunnettavien tai säilytettävien kaasusumuttimien lukumäärä, laji ja pituus.

Elinkeinonharjoittajan tulisi ilmoittaa se, milloin esine olisi hankittu, valmistettu tai muunnettu. Lisäksi tulisi ilmoittaa, milloin esine on otettu korjattavaksi tai säilytettäväksi. Ilmoitus tulisi tehdä myös siitä, milloin korjattavaksi tai säilytettäväksi otettu esine on luovutettu takaisin luvanhaltijalle. Ilmoitusvelvollisuus parantaisi viranomaisella olevia tietoja aseiden, tehokkaan ilma-aseiden tai aseiden osien sijainnista.

13 § Patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia koskeva tiedostonpito

Pykälä on aikaisemmin koskenut valmistamiseen oikeutetun ase-elinkeinonharjoittajan velvollisuutta pitää tiedostoa. Koska elinkeinonharjoittajan velvollisuus pitää tiedostoa on korvattu muiden kuin patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten osalta ampuma-aseilla velvollisuudella ilmoittaa yksilöintitiedot poliisin asetietojärjestelmään, olisi pykälässä jatkossa tarpeen antaa tarkentavia säännöksiä tästä.

Asealan elinkeinoluvan haltijan tulisi merkitä tiedostoon valmistettujen, hankittujen, säilytettävien ja luovutettujen patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten määrä, laji ja kaliiperi, hankkimis- ja säilytettäväksi ottamis- ja luovutusajankohdat ja luovuttajan ja luovutuksensaajan oikeutta pitää hallussa patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia tai asealan elinkeinolupaa koskevat tiedot.

Asealan elinkeinoluvan haltija voi pitää 1 momentissa tarkoitettua tiedostoa merkitsemällä tiedot erilliseen kirjaan tai automaattisen tietojenkäsittelyn avulla laadittuun tiedostoon.

Otsikko muutettaisiin vastaamaan pykälän sisältöä.

14 § Korjaamiseen tai muuntamiseen oikeutetun ase-elinkeinonharjoittajan velvollisuus pitää tiedostoa

Pykälä kumottaisiin, koska asealan elinkeinoluvan haltijan velvollisuus pitää tiedosta on korvattu ampuma-aselaisissa velvollisuudella ilmoittaa yksilöintitiedot poliisin asetietojärjestelmään.

15 § Ase-elinkeinonharjoittajan pitämän tiedoston muoto

Pykälä kumottaisiin, koska asealan elinkeinoluvan haltijan velvollisuus pitää tiedosta on patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia lukuunottamatta korvattu ampuma-aselaisissa velvollisuudella ilmoittaa yksilöintitiedot poliisin asetietojärjestelmään.

16 § Vastuuhenkilöä koskeva selvitys

Pykälään tehtäisiin tekninen kieliasua koskeva korjaus, niin että ase-elinkeinonharjoittajan sijaan käytettäisiin ampuma-aselaisissa käytettyä termiä asealan elinkeinoluvan haltija.

16 a § Vastuuhenkilön koe

Pykälään muutettaisiin termi ase-elinkeinonharjoittaja asealan elinkeinoluvan haltijaksi samoin perusteluin kuin 16 §:n osalta.

Lisäksi uudet asealan elinkeinonharjoittamisen muodot, eli ampuma-aseiden vaihtaminen, vuokraaminen ja välittäminen lisättäisiin ensimmäiseen kokeen osioon. Muuten pykälä säilyisi ennallaan.

17 § Aseenkäsittelyluvan hakeminen

Pykälään muutettaisiin termi ase-elinkeinonharjoittaja termiksi asealan elinkeinoluvan haltija samoin perusteluin, kuin 16 §:ssä on esitetty.

Pykälän kolmatta momenttia, joka koskee hakemukseen liitettävää valokuvaa, tarkennettaisiin niin, että hakemukseen olisi liitettävä passilaisissa (671/2006) säädetyt vaatimukset täyttävä valokuva hakijasta.

43 a § Aseen ja aseosan yksilöintitietojen ilmoittaminen

Säännökseen lisättäisiin lainaksi annetut ampuma-aseet, tehokkaat ilma-aseet ja aseosan osat koska ampuma-aselain mukaan myös lainaksi annetuista edellä mainituista esineistä tulee tehdä ilmoitus.

44 a § Asevastaavalle annettavan hyväksynnän hakeminen

Pykälän toinen momentti muutettaisiin niin, että poliisilaitoksen velvoite hankkia hyväksyntää koskevasta hakemuksesta hakijan kotikunnan poliisilaitoksen lausunto muutettaisiin oikeudeksi hankkia edellä mainittu lausunto. Näin lausuntoa ei tarvitsisi hankkia, jos poliisilaitos katsoisi, että se olisi tarpeetonta. Pykälä säilyisi muuten ennallaan.

44 d § Aktiivinen ampumaurheilu, -harrastus ja -harjoittelu

Säännöstä on tarpeen muuttaa ampuma-aselakiin tehtyjen muutosten johdosta, jotka koskevat niitä aselupia, joissa yhtenä luvan myöntämisen edellytyksenä on hakijan aktiivinen ampumaurheilu, -harrastus tai -harjoittelu.

Pykälän ensimmäiseen momenttiin muutettaisiin viittaus aseluvansaaajaa koskevia edellytyksiä koskevaan ampuma-aselain 45 §:n 5 momenttiin ampuma-aselakiin tehdyn muutoksen johdosta, jolla aikaisemmin ampuma-aselain 45 §:n 4 momentissa säädetystä aktiivisesta harjoittelusta säädetään nykyisen pykälän 5 momentissa. Lisäksi pykälään lisättäisiin viittaus ampuma-aselain erityisen vaarallisia ampuma-aseita koskevan 9 §:n 5 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun ampuma-aseeseen, joita ovat lyhyet keskisytytteistä patruunaa ampuvat itselataavat kertatuliaseet, joilla voidaan laukaista yli 21 patruunaa ilman uudelleenlatausta, jos siinä on kiinteälatauslaite, jonka kapasiteetti on yli 20 patruunaa tai irrotettava latauslaite, jonka kapasiteetti on yli 20 patruunaa. Edellä mainitut ampuma-aseet ovat käsiaseita.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, joka koskisi ampuma-aselain 45 §:n 6 momentissa tarkoitettua aktiivista ampumaurheilua tai harrastusta ampuma-aselain 9 §:n 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettulla erityisen vaarallisella ampuma-aseella tai sen osalla. Ampuma-aselain 9 §:n 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja ampuma-aseita ovat pitkät keskisytytteistä patruunaa ampuvat itselataavat kertatuliaseet, joilla voidaan laukaista yli 11 patruunaa ilman uudelleenlatausta, jos siinä on kiinteä latauslaite, jonka kapasiteetti on yli kymmenen patruunaa tai irrotettava latauslaite, jonka kapasiteetti on yli 10 patruunaa. Ampuma-aselain mukaan hakijan tulee esittää yhdistyksen 4 §:ssä tarkoitettua luvan saaneen yhdistyksen ampuma-asekouluttajan antama todistus hakijan ampumaurheilusta tai harrastuksesta, jonka on oltava jatkunut aktiivisesti vähintään aselupahakemusta edeltävät 12 kuukautta. Harjoittelua pidettäisiin aktiivisena, jos luvanhakijalla olisi luvan hakemista edeltäneen vuoden aikana ollut vähintään viisi harrastuskertaa sillä ampuma-asetyypillä, johon lupaa haetaan. Lupa-iranomainen arvioisi harrastuskertoja ja niistä annettua selvitystä siten, kuten niitä on vakiintuneesti arvioitu käsiaseiden osalta.

Pykälän uusi 3 momentti koskisi ampuma-aselain muutoksen myötä lakiin otetun uuden lupaperusteen, eli sotilaallisia valmiuksia palvelevana koulutuksena annettavan ampumakoulutuksen järjestämisen tai siihen osallistumisen yhtenä luvan myöntämisen edellytyksenä olevaa aktiivista harjoittelua. Ampuma-aselain 45 §:n 7 momentin mukaan aselupa ampuma-aselain 43 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettua käyttötarkoitusta varten, eli vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain (556/2007) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuna sotilaallisia valmiuksia palvelevana koulutuksena annettavan ampumakoulutuksen järjestämiseen tai siihen osallistumiseen ampuma-aselain 9 §:n 5 kohdan b alakohdassa tarkoitetuilla ampuma-aseilla tai aseiden osilla voidaan antaa luonnolliselle henkilölle vain, jos tämä esittää Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen antaman todistuksen osallistumisesta vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetussa laissa tarkoitettuun sotilaallisia valmiuksia palvelevaan ampumakoulutukseen ampuma-asetyypillä, johon aselupaa haetaan, aktiivisesti vähintään aselupahakemusta edeltävän 12 kuukauden aikana sekä vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetussa laissa tarkoitettua todistuksen hyväksytyksi suoritettua ampumakokeesta. Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen antama todistus aktiivisuudes-

ta olisi Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen edustajan, kuten ammunnan johtajan allekirjoittama tai leimaama todistus, jossa eriteltäisiin hakijan harjoittelukerrat Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen järjestämässä ampumakoulutuksessa. Ampumaharjoittelua pidettäisiin aktiivisena, jos luvanhakijalla olisi luvan hakemista edeltäneen vuoden aikana ollut vähintään viisi harjoittelukertaa sillä ampuma-aseyypillä, johon aselupaa haetaan. Aktiivisuuden osoittamiseen riittäisi harjoittelu haettavalla asetyypillä myös pienemmällä latauslaitteella.

Ampuma-aselain mukaisesti Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen aktiivisuutta koskeva todistus voidaan osittain korvata muulla luotettavalla selvityksellä aktiivisesta reserviläisen ampumaharjoittelusta. Pykälässä säädettäisiin, että ainakin kaksi hakijan harjoittelukerroista olisi siis tullut tapahtua Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen järjestämässä ampumakoulutuksessa. Mikäli hakija haluaisi korvata osittain Maanpuolustuskoulutusyhdistyksessä tapahtuvaa harjoittelua, tulisi hänen osoittaa aktiivisesta reserviläisen harjoittelusta luotettava selvitys, kuten esimerkiksi Puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen tai kriisinhallintapalveluksen järjestäneen viranomaisen edustajan allekirjoittama tai leimaama todistus, jossa eriteltäisiin hakijan harjoittelukerrat sillä ampuma-aseyypillä, johon hän hakee lupaa. Myös muun reserviläisten ampumataitoa ylläpitävän järjestön antama luotettava selvitys hakijan osallistumisesta reserviläisen ampumataitoa ylläpitävään koulutukseen haetulla asetyypillä voitaisiin ottaa huomioon harrastusmäärien osoittamisessa. Tällaisiksi järjestöiksi katsottaisiin esimerkiksi Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen jäsenjärjestöt ja niiden alaiset yhdistykset ja luotettavaksi selvitykseksi katsottaisiin järjestön edustajan allekirjoittama tai leimaama selvitys, jossa olisi eritelty hakijan harrastuskerrat. Lisäksi ampuma-aselain mukaisesti aktiivista harjoittelua koskevaan vuoden ajanjaksoon lasketaan ampuma-aselain mukaisesti puolet aseellisessa palvelussa asevelvollisena suoritettua palvelusta tai puolet naisten vapaaehtoisessa asepalvelussa suoritettua palvelusta.

Muutosten johdosta pykälän nykyinen 2 momentti siirtyisi 4 momentiksi. Siihen tehtävillä muutoksilla eroteltaisiin aktiivinen urheilu, harrastaminen ja harjoittelu toisistaan. Koska muiden kuin käsiaseiden osalta vaadittava aktiivisen harjoitteluna aika olisi kahden vuoden sijasta vuosi, momenttiin tulisi lisätä viittaus vuoden määräaikaan kahden vuoden määräajan lisäksi. Muuten momentti säilyisi ennallaan.

Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan pykälän sisältöä.

44 e § Aktiivinen loukku- tai luolapyynti

Pykälän viittaus ampuma-aselain 45 §:ään muutettaisiin koskemaan 8 momenttia ampuma-aselakiin tehtyjen muutosten johdosta. Pykälä säilyisi muuten ennallaan.

55 § Ampumatarvikeluvan hakeminen

Pykälän 1 momentissa on virheellisesti ylimääräinen 4 kohta, joka poistettaisiin.

59 § Aseen osasta, tehokkaasta ilma-aseesta ja deaktivoidusta ampuma-aseesta tehtävän ilmoituksen sisältö ja muoto

Ampuma-aselain muutoksen johdosta pykälään ja sen otsikkoon lisättäisiin deaktivoitua ampuma-aseita, koska niitä koskevaa hankintaa koskee ilmoitusvelvollisuus. Hankitusta deaktivoitua ampuma-aseesta tulisi ilmoittaa poliisille tiedossa oleva valmistus- tai täydennysmerkintä, tehtaaseen merkki, malli tai mallinumero ja sarjanumero ja deaktivoititodistuksen numero ja päivämäärä.

3 Vaikutukset

Asetus tarkentaisi ampuma-aseita säädettyjä menettelyjä. Asetuksen 44 d § selventäisi lupaviranomaiselle ja hakijalle aktiivisen harjoittelun arvioimisen kriteerit.

4 Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu sisäministeriön poliisiosastolla virkatyönä. Asetuksen valmisteluun on osallistunut puolustusministeriön, Poliisihallituksen ja Puolustusvoimien edustajia.

Asetusluonnos lähetettiin lausuntokierrokselle x.....

5 Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan pääosin voimaan samanaikaisesti ampuma-aselain muutoksien kanssa x päivänä xkuuta 201x. Asetuksen 12 ja 13 §:ää ja 14 sekä 15 §:n kumoamista sovellettaisiin 1 päivästä maaliskuuta 2020 alkaen.